

ADAPTAČNÍ SKUPINY

Informace pro organizátory aktivit pro ukrajinské děti

CO JE TO „ADAPTAČNÍ SKUPINA“?

Adaptační skupina je volnočasová organizovaná skupina pro děti ukrajinských uprchlíků, která má pomoci dětem uvyknout si na novou zemi a nové prostředí a usnadnit jim následný nástup do mateřské, základní nebo střední školy. Pokud je to možné, skupiny by měly být sestavovány s ohledem na věk a potřeby dětí.

Forma adaptační skupiny není ukotvena v české legislativě jako samostatný institut. Jedná se o obecný pojem využívaný nyní pro péči o děti migrující do ČR v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace. Adaptační skupiny s celodenním provozem zároveň umožňují zapojení rodičů na trhu práce.

KDO MŮŽE SKUPINU PROVOZOVAT?

Adaptační skupiny mohou organizovat jakékoli fyzické i právnické osoby, pokud jsou obdobným činnostem oprávněny vymezeným předmětem činnosti daného subjektu či organizace, např. ve zřizovací listině či stanovách, případně na základě živnostenského oprávnění. Mohou to tedy být např. subjekty vykonávající činnost škol či školských zařízení, obce, dobrovolné svazky obcí, kraje, církve, kulturní organizace, mateřská, rodinná či krajanská centra, stejně jako podnikající subjekty, firmy atp.

KDO MŮŽE VE SKUPINĚ PRACOVAT?

Žádná konkrétní kvalifikace pro osoby pečující o děti v adaptačních skupinách není specificky stanovena. Osoba vykonávající péči v adaptačních skupinách není pedagogickým pracovníkem podle zákona o pedagogických pracovnících, ani pečující osobou podle zákona o péči o děti v dětské skupině. Vhodnou kvalifikací může být např. vzdělání v oblasti pedagogiky, psychologie, sociální práce či

zdravotnictví. V adaptačních skupinách mohou tyto osoby působit na základě pracovního právního vztahu nebo jako dobrovolníci. Vhodné je zapojení ukrajinských občanů, kteří mohou významnou měrou přispět k pocitu bezpečí ukrajinských dětí a k překonávání jazykových bariér.

Do činnosti adaptačních skupin při školách se mohou zapojit i jejich pedagogičtí pracovníci či nepedagogičtí zaměstnanci. Působit tam mohou ale jen mimo

pracovní dobu určenou k výkonu práce hrazené ze státního rozpočtu.

JAK LZE SKUPINU FINANCOVAT?

Adaptační skupina je činnost odlišná od činnosti školy podle školského zákona a děti v ní zařazené nejsou z právního pohledu dítětem či žákem školy podle školských předpisů. Vzhledem k tomu není možné náklady s jejím provozem spojené hradit z finančních prostředků státního rozpočtu poskytovaných na činnost škol a školských zařízení. Provoz skupin může být hrazen z jiných zdrojů organizace, např. ze sponzorských darů.

JAK VYŘEŠIT STRAVOVÁNÍ?

Adaptační skupiny nejsou součástí vzdělávacího systému podle školského zákona, a tak děti v nich nemají nárok na zajištění „školního stravování“.

U skupin s polodenním provozem lze stravu řešit konzumací vlastní svačiny, u skupin s delší provozní dobou doporučujeme zajistit celodenní stravování. A to buď ve stravovacím zařízení organizace, pokud to předmět její činnosti umožňuje, nebo prostřednictvím jiných poskytovatelů stravovacích služeb.

Pokud stravování poskytuje příspěvková organizace – školní jídelna v rámci svého předmětu činnosti, pro účely ceny dětských porcí je možné použít i kalkulaci pro školní stravování.

MUSÍ MÍT DĚTI POTVRZENÍ O OČKOVÁNÍ?

Potvrzení od lékaře musí vyžadovat v předškolních zařízeních poskytovatelé péče o dítě v dětské skupině, mateřské školy a subjekty, které předškolní zařízení provozují v rámci živnosti, v jejíž náplni je péče o děti do 3 let nebo výchova dětí nad 3 roky.

Provozovatel adaptační skupiny musí vyhodnotit, zda jeho činnost spadá do některé z uvedených kategorií či nikoli.

NA CO NEZAPOMENOUT?

Vždy je nutné, aby aktivita byla v souladu s předmětem činnosti organizace a aby měla organizace pro tento typ aktivity uzavřeno pojištění o odpovědnosti. Stejně tak je třeba, aby byla stanovena osoba odpovědná za provoz adaptační skupiny a péči o děti. Doporučujeme, aby s touto osobou byla spolupráce sjednána písemně, s jasně definovanou náplní práce.

Vhodné je vést evidenci přihlášených dětí v nezbytném rozsahu – jméno dítěte, datum narození, místo pobytu, zdravotní omezení a alergie, kontaktní údaje na zákonného zástupce.

Nezapomeňte na komunikaci s rodiči dětí – je důležité vědět, jaký je aktuální duševní i zdravotní stav dítěte, aby aktivity v adaptační skupině odpovídaly jeho potřebám.

CO MÁ BÝT SOUČÁSTÍ PROGRAMU?

Smyslem a cílem adaptačních skupin je posílení psychické pohody dětí, které prožily traumatický zážitek a ocitly se v neznámém, cizojazyčném prostředí.

Činnosti skupiny by měly být pestré, od kreativních činností, sportu a pohybu v přírodě, po socializační aktivity, seznámení s novou zemí a v neposlední řadě získání základů českého jazyka. Vhodné je také zajištění spolupráce s psychologem.

Jelikož je na Ukrajině organizována distanční výuka dle ukrajinského vzdělávacího programu, mohou se děti v přiměřené míře věnovat i tomuto vzdělávání. Zejména u starších dětí ve věku 14–17 let je vhodná intenzivní jazyková příprava, aby byl umožněn jejich úspěšný nástup do střední školy ve školním roce 2022/2023.